

דרשות 035 מזון לגוף מזון לנשמה תססח

מזון - לגוף ולנשמה

כולנו יודעים שהגוף צריך מזון בכדי להתקיים. על האדם לאכול, לשתות וגם לישון. אך כשם שהגוף צריך מזון - כך גם נשמת האדם זקוקה למזון רוחני בכדי להתקיים. הקב"ה נתן לנו תרי"ג מצוות שהם בכללותן מזון הנשמה

ראש השנה ויום כיפור יש בהם מזון לגוף ומזון לנשמה. מזון לגוף, כמו שנאמר: "אכלו משמנים ושתו ממתקים... כי קדוש היום לאדוננו ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם" (נחמיה ח, י). ראש השנה נקרא חג ["בכסה ליום חגנו"] וישנו חיוב לאכול בו, לפחות לפי חלק משיטות הפוסקים

יום כיפור, על אף שהוא יום צום ולכאורה אין בו מזון לגוף, אבל כידוע "כל האוכל ושותה בתשיעי - מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי" (ראש השנה ט ע"א), ומבואר בפוסקים שישנו חיוב על האדם לאכול בתשיעי כפליים ממה שהוא רגיל לאכול בכל יום - את האוכל השייך לתשיעי וגם את האוכל השייך לעשירי

הרי שמצינו דין אכילה בראש השנה וביום כיפור. בראש השנה האכילה נעשית בעיצומו של יום, וביום כיפור אוכלים בתשיעי [לצורך העשירי] ולפי חלק מן המפרשים, סעודת פורים היא השלמה לעינוי של יו"כ

זהו המזון של הגוף, וגם זו מצוה, אך כשם שהגוף צריך את מזונו - כך נשמת האדם גם היא צריכה את מזונה

בנשמה - תחושת הרעב אינה קיימת

אם רוצה אדם להתבונן בחלק הפנימי הרוחני שבקרבו, ילמד זאת מהחלק הגופני, כמו שנאמר: "מבשרי אחזה אלו-ק" (איוב יט, כ)

בגוף, כאשר האדם רעב הוא אוכל מאכלים לשובעו. "צדיק אוכל לשובע נפשו"

כאשר אינו רעב - הוא מחפש רק מעדנים, ממתקים

מהמשל הגשמי, מהמזון הגופני - נלמד לענין המזון הרוחני

אם האדם מרגיש רעבון בנשמתו, הרי שהוא תובע 'מזון' ובזה מספק את צרכי נשמתו. אבל אם הוא לא מרגיש רעבון רוחני, 'על דרך כלל הוא לא יאכל'

כל אדם שצם פעם, אפילו יום אחד, כגון צום גדליה או יום כיפור - יודע שלעת ערב הרעבון מורגש בו היטב והוא מעוניין מאוד לסעוד את לבו. קשה לו כבר להמשיך לצום. בשעה זו, אף אחד לא זקוק להסברים מדוע עליו לאכול, הוא מרגיש זאת היטב על בשרו

אבל בנוגע לנשמה שבקרבו - שם, רוב האנשים כמעט ואינם מרגישים רעב, צמאון לרוחניות. אולי אנחנו יודעים שעלינו לזון את נשמותינו בלימוד תורה, קיום מצוות, תפילה ומעשי חסד, אך איננו חשים רעב בנשמה כפי שחשים רעב בגוף

אם הרעבון הנשמתי באדם היה כמו הרעבון שקיים בגוף, לא היינו זקוקים לא לשיחת התעוררות, לא לשיעור מחשבה וגם לא לשיעור השקפה. כמעט ולא

מדוע?

כמו שבמשל הגשמי, אדם אינו זקוק שיעוררו אותו לאכול ארוחת בוקר או ארוחת צהריים וערב. הרעבון המורגש בתוכו מוליך אותו לאכול - כך גם אילו היה רעב רוחני בקרבנו, היינו צריכים הרבה פחות הכוונה והתעוררות מבחוץ

זיהוי שורש הבעיה

בעומדנו לפני הימים הקדושים, ימי הדין, ראשית עלינו לזהות את נקודת הבעיה, מדוע חלקנו כמעט ואינם מתעלים, מדוע

'איננו מתקדמים בעבודת ה

משל למה הדבר דומה, אדם סובל ממיחושים ואינו יודע היכן שורש הבעיה. הוא הולך לרופא, הרופא מנסה לבדוק ולא מוצא. שולח אותו לעשות צילום. אם גם בצילום לא ימצאו כלום יאלץ החולה לעבור בדיקות יותר מעמיקות - סי.טי. וכדומה. מנסים לחדור יותר ויותר עמוק בכדי לאתר את שורש הבעיה

כך גם בחיינו. במשך השנה אדם נתקל בהרבה בעיות, אך ישנה נקודה אחת שהיא שורש הבעיות כולן. כשם שבמחלה הגשמית אנחנו מחפשים היכן שורש המחלה, אם ישנו זיהום בדם מחפשים מהיכן נובע הזיהום - כך גם במבנה הנפש בחיים האמיתיים עלי אדמות, ימים אלו של התבוננות וחשבון נפש הם הזמן המתאים לזהות היכן נקודת השורש

בודאי שבענפים מתגלות בעיות רבות: לשון הרע, כיבוד אב ואם, צניעות וכו', אבל שומה עלינו לברר היכן היא נקודת השורש

שורש הדבר נעוץ במה שנאמר מתחילה. ב"ה זכינו להיות מאלו המקיימים תורה ומצוות, אבל נתבונן עמוק בתוכנו: האם

?!אנחנו מקיימים בלבד, או שאנחנו רעבים לקיים

בגוף, כל אחד ואחד מאיתנו לא רק אוכל אלא רעב. בנשמה, כולנו משתדלים לקיים מצוות ולעשות מעשים טובים, גמילות

חסד, תפילה וכו', אבל כמה רעבון יש בנו למצוה? כמה רעבון יש לתפילה

?ניגשים לתפילה כי צריך, כי מוכרחים, כי חייבים, אך כמה אנשים אנחנו מכירים שהם רעבים להתפלל

בגוף, בחומר, כל אחד רעב. מי שלא רעב, זה סוג של מחלה. אבל בחלק הרוחני שבקרבנו, רובנו משתדלים לעשות כל אחד כפי כוחו, ואם נקבל על עצמנו קבלות לשנה הבאה, הן יהיו בסגנון של התחזקות בעוד פרט וכדו', ואכן זהו דבר חיובי, אבל אם נתבונן היכן שורש הבעיה, מה המקור של חוסר העשיה שאנו מכירים במשך השנה, ושל הרפיון הידוע, נגלה שהכל נובע מחמת חוסר הרעב לרוחניות

אם האדם רעב לדבר, כמעט ואין מה לחשוש. על דרך כלל הוא יעשהו. אולי לא במלואו, אולי לא בשלימות, אבל ישתדל בכל כוחו. כשם שכשבטנו רעבה היא מציקה לו והוא אוכל - כך כאשר האדם רעב בנקודה הרוחנית הפנימית בתוכו, הוא יקיים מחמת רעבונ

מה מעסיק את האדם במועדים

נתבונן מעט על המועדים ונראה האם מביטים אנו עליהם במבט גופני, או מתוך הכרת הנשמה הרוחנית אלוקית שבקרבנו

?מה אנשים מדברים בימי החג? על מה נסובה שיחה בין בני אדם בערבי חגים, כגון בערב ראש השנה

בודאי שישנם המדברים בעניינים הפנימיים, אבל ברוב המקרים השאלות הן: היכן המקום שלך בבית הכנסת, איך הסתדרת

'!בנוגע לשמירה על הילדים הקטנים וכו

מתכוננים ליום כפור, מהי ההכנה? קונים 'קלי צום' כדי שהצום יעבור בקלות ומשתדלים לשתות הרבה

מגיע סוכות. מה שמעסיק את כולם הוא: מיהו בעל הסוכה היפה ביותר בשכונה. היום כבר ישנן תחרויות עירוניות מי בנה את

...הסוכה היפה מכולן

כך הוא גם בשאר החגים. מגיע חנוכה. הנושא המדובר: איך מכינים סופגניה יותר מיוחדת. הריבה החלבית הידועה כבר לא

מספיקה... או - היכן יש איזה ערב לביבות, מהצד של האבא, מהצד של האמא, או שמא אצל הדודים הרחוקים

פורים. המשלוח מנות - כפי גודלו כך ערך האדם, וכפי יופיו - כך תפארתו

...פסח. היכן אתם אווזים בנקיון? באיזה שעה נגמר ליל הסדר, ומי מבין הילדים הקטנים שאל את ארבעת הקושיות

...חג השבועות הוא בכלל החגיגה של תנובה וטרה. ב"ה, יש להם הרבה פרנסה

תשעה באב - כיון שאין בו חג, החליטו שיום זה ושמונת הימים שלפניו יהיו בבחינת המשך של שבועות. שמונה ימים של מאכלי חלב משובחים

הרי כולנו יודעים שזו המציאות. הלזאת ייקרא חיים יהודיים? נכון, הכל מסתדר עם השולחן ערוך. לא אוכלים בתשעת הימים מאכלי בשר, רק חלב, משתדלים לקיים את מה שכתוב, אבל סוף כל סוף סופגים רק את החלק הגופני שבימים הללו ומתעלמים כמעט לחלוטין מהחלק הרוחני שבהם. האם פסח הוא באמת חג החרות אצלנו, האם שבועות הוא באמת זמן קבלת התורה, האם סוכות הבעל"ט הוא זמן שמחתנו

במה האדם שמח בסוכות? בסוכה היפה!... ממילא, אם ראה שמישהו אחר בנה סוכה יפה יותר - שמחתו הושבתה. האם ישנה שמחה בעצם החג?! מי מדבר על זה, מי חושב על זה

התרגלנו לחיות את מועדי השנה עם הגלד החיצוני שבהם, עם החלק הרדוד ביותר שלהבדיל גם ישנם חילונים ש'מקיימים' אותו. הסטטיסטיקה אומרת שבערב ראש השנה נמכרת כמות כפולה של דבש ברחבי הארץ, ולא דוקא ליהודים שומרי...תומ"צ. גם חילוני ממוצע טובל תפוח בדבש

היום הקדוש צריך להיות נתפס יותר פנימה! על האדם להגיע לראש השנה עם רעב רוחני ובסוף היום לבדוק האם באמת התמלא במטען רוחני. להגיע עם רעב רוחני ליום כיפור וגם אז לבדוק שבאמת התמלא. כך גם בסוכות, בפסח ובשבועות: לבדוק תמיד האם התמלא ברוחניות, או שעבר עוד חג בעולם

הרי כולנו עברנו יותר מראש השנה אחד, יותר מיום כיפור אחד ויותר מסוכות אחד. האם חל בנו שינוי כלשהו או שנשארו? בדיוק כפי שהיינו לפני כן

נמצאים בפתח השנה החדשה הבאה עלינו לטובה. האם יכול אדם להעיד שמראשית השנה הקודמת עד אחריתה הוא התעלה אפילו במשהו

שהעמיד לעצמו יעד כלשהו ועמד בו? ברוב המקרים התשובה היא: לא

מדוע?

מشتי סיבות: הסיבה הראשונה כדלעיל. יש לנו ידע רוחני, אנחנו יודעים היטב את מצוות החג, לומדים עליהן, שומעים שיעורי השקפה, אבל אין רעב!! יש ידע ותו לא. ידע בלבד יכול רק לגרום שלא יהיו עמי ארצות, אבל בכדי שהאדם יהיה יהודי אמיתי עליו לצאת מהמועד עם מטען רוחני. משמונת ימי חג הסוכות עליו לצאת עם איזושהי נקודת שמחה שתלווה אותו לפחות כל החורף

עלינו לשנות את ההסתכלות על הימים. על דרך כלל אין בנו תחושת רעב רוחני, ואולי גם איננו סבורים שהוא נצרך לנו. הורגלנו לזרום עם מרוץ החיים

קמים בבוקר, רצים לתפילה. התפילה עוברת, יש לימודים, יש מתח, חברה, עוד יום עובר. היום הזה, האם היה בו איזשהו רעב רוחני, או שהיה בו רק רעב לאוכל, רעב להיות מקובל בחברה ולהצליח בכל העניינים

לא רעב ללחם... כי אם לשמוע דבר הי

הרי כולנו בני אברהם יצחק ויעקב. רגלינו עמדו על הר סיני. הקב"ה נתן בנו כח רוחני - התורה והנשמה שבקרבתנו. כמה היא חיה, כמה היא נושמת, וכמה לעומת זאת הגוף שבקרבתנו נושם?

יכול אדם להימצא בסביבה חרדית מוחלטת, וגם שם הדגש יהיה על הגוף, מבוקר עד לילה. על אף שב"ה עושים מעשים, מעשי חסד, מעשי מצוות וכדומה, אבל היכן הנפש? האם הנפש רעבה לחסד כמו שהיא רעבה למזון הגופני? אנחנו מורגלים יותר לעשות מאשר להיות רעבים

אם נגיע למצב שהחיים בכלל והמועדים בפרט יהיו אצלנו בגדר של "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי

ה'“(עמוס ח, יא), שהציפייה לימים אלו תהיה עם רעב להשיג מהם משהו - הרי שדורכים אנו בדרך המלך, הדרך הנכונה

יש הסבורים שפסוק זה, “לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'”, נאמר אולי על יושבי הקיבוצים ודומיהם, אשר לא זכו לגדול בבית של תורה, לא זכו לקיים מצוות, ובאחרית הימים נזכה שתהיה התעוררות בקרבם

בודאי שזה נכון, אבל נבואה זו נאמרה גם עלינו! שכן, יכול אדם ללבוש חליפה וכובע, בת ישראל יכולה להיות לבושה בלבוש הראוי לבת ישראל, אבל בתוכו הוא אינו רעב לדבר ה'. הוא רעב ללחם, הוא רעב למאכלים הטעימים של החג

רעב לדבר ה' פירושו שאדם חש רעבון לפני שמגיע יום שממנו יוכל לשאוב התעלות רוחנית, ואם באמת לא מילא צרכו - הוא נשאר רעב!

הרי אם לא אכלנו יום אחד - בסוף היום נשארים רעבים, ואז ממשיכים לחפש אוכל. אדם שלא אכל יום אחד ובסוף היום אינו ממשיך לחפש - זוהי ראייה שבאמת אינו רעב

?זה עתה עברנו יומיים של ראש השנה. האם בסיומם חשים אנו תחושת רעב

?האם באמת מצפים ומייחלים אנו ליום הקדוש, יום כיפור, שיגיע בכדי למלאות את רעבוננו

“מה נשמע” - בגוף ובנשמה

חיים אנו בתוך מסגרת חיצונית. המסגרת הלימודית, החברה, הלבוש וההנהגות, הן מסגרת חיצונית שנועדה לשמור את האדם מהרחוב. בתוך המסגרת הזו עלינו לגלות אור רוחני

ובאמת אפשר שאדם נמצא בתוך המסגרת, לא יוצא ממנה החוצה, אך המסגרת הזו היא בבחינת ד' אמות של קברו. הוא כמו מת! מדוע? כי המלחותיו היומיומיות הן בגוף בלבד, לא בנשמה

בקלם היו אנשים שלפני ראש השנה, כשפגשו אחד את השני ושאלו מה נשמע, כוונתם היתה: מה נשמע עם הנשמה, האם היא במצב של עליה, או חלילה ההיפך? ואז הנשאל היה עונה: ב"ה, זכיתי לעוד קצת יראת שמים. זו היתה התגובה הטבעית

כיום המצאנו לעצמנו שפה חדשה, שפה שבה השאלה "מה נשמע" משמעותה: מה מצב הפרנסה, גידול הילדים וכו', אבל אין הכוונה "מה נשמע" עם הנשמה

מה ההבדל בינינו לגויים, להבדיל? כששני גויים נפגשים ושני יהודים נפגשים ושואלים "מה נשמע", האם תשובת היהודי ותשובת הגוי תהיה שונה או שווה

אם היהודי חי רק חיים גופניים - לא יהיה שום הבדל בינו לבין הגוי, שניהם יענו אותה תשובה: מה נשמע? יש קשיים בפרנסה, תקופת לחץ וכדומה

החילוק בין יהודי לגוי הוא, שלגוי אין נשמה בקרבו וליהודי יש. ממילא, כששואלים יהודי "מה נשמע" הכוונה: מה נשמע בגופך ומה נשמע בנשמתך. אלא שאין כמעט מי ששומע ב"מה נשמע" את השאלה הזו, כי הורגלנו לחיות חיים שהמטבע שלהם, שהצורה שלהם, הם ח"י גוף

ולא רק בחיי היום יום, אלא אפילו כאשר ניגשים לעולם היותר רוחני, לימים הקדושים ביותר בשנה, המושג לדבר על הרגשות. הלב כמעט ואינו מצוי. לא נעים לדבר על כך, וגם לא מקובל להיות יותר מדי רגשי

?מדוע

?מחמת שזה כל מה שרואים מסביבנו. לדוגמא: פותחים עיתון. מה רואים שם

האם העמוד בצד ימין עוסק בענייני רוחניות והעמוד בצד שמאל בענייני גשמיות?... במקרה הטוב יש איזה מוסף לשבת קדש ובו כמה נקודות חיוביות [ומי יודע גם כמה נקודות שאינן קשורות לשבת קדש...], וגם זה אינו אלא אחוז מזערי מהעיתון, והדברים ידועים

המציאות שבה אנו חיים כל הזמן משדרת לנו צרכים גופניים. רואים מודעת רחוב על גבי האוטובוס. מה עולה ממנה? האם

יש בה צליל של תביעה על הנשמה, או רק פיתוי לרכוש עוד בגד חדש, מעדן חדש שיצא לשוק או רהיט חדש ויוקרתי. מודעת רחוב זו מיועדת לגוף, לא לנשמה

כל העיתונים מכוונים לחיי הגוף. אולי יקום מישהו ויוציא עיתון לנשמה, חדשות הנשמה, לראות מה חדש בעולם! הנה ישנם אנשים שהתקדמו, שהתעלו. למה לא לפרסם זאת לתועלת הרבים? הרי כשפלוני זכה בפיס והתעשר כתבו זאת בעיתון, אבל כשאלמוני זכה לחיות במדרגה יותר מרוממת - זאת בודאי לא יכתבו בעיתון. ולא מחמת צנעת הפרט או מחמת ענווה, אלא כי לא בזה עוסקים

רחמנא לבא בעי

הרי מורכבים אנו מגוף ונשמה. העיקר כמובן זו הנשמה, והגוף צריך להיות טפל לה

איננו מדברים על ביטול מוחלט של חיי הגוף. זוהי מדרגה גבוהה, הרבה מעבר למדרגתנו. עבודתנו בתחילה צריכה להיות, שאחוז אחד ביום יהיה שייך באופן ברור לנשמה. תשעים ותשע אחוז לגוף ואחוז אחד בלבד לנשמה, ונבאר

כאשר אדם רעב - הוא מרגיש את הצורך לאכול. עלינו להגיע למצב שנרגיש רעב מעין זה גם ברוחניות. לא מדברים לא על חמישים אחוז, לא על ארבעים ולא על שלושים. אחוז אחד בלבד מהיום

ניקח את כל הדיבורים של היום ונחלקם למאה, ומתוכם אחוז אחד יהיה שייך אך ורק לרוחניות, אבל אחוז אחד שבא מתוך רעבון

בודאי שאם נבדוק את היום, על דרך כלל יראה לנו שאנו מקדישים יותר מאחוז אחד לנשמה. הזמן של התפילות, הזמן שלומדים תורה, הזמן שעושים חסד, הוא יותר מאחוז אחד ביום. אבל כל זה במעשים, ואילו "רחמנא לבא בעי", "כי כל לבבות (דורש ה"י) (דבה"י א כח, ט), הקב"ה דורש מהאדם את לבו, "תנה בני לבך לי" (משלי כג, כו

הקב"ה רוצה מהאדם לא רק מעשים. מעשים גם הגולם מפראג יכל לעשות, לזה לא צריך אותנו. אבל לגולם מפראג לא היתה נשמה, לכן הוא היה גולם, אבל אנחנו יהודים עם נשמה וגוף

לקראת ראש השנה הכנו את עצמנו במשך עשרים ותשעה ימי חודש אלול, נכנסנו לראש השנה ואז בקשנו: "זכרנו לחיים! מלך חפץ בחיים וכתבנו בספר החיים למענך אלקים חיים", אנה ממך, תן לנו חיים

האם אדם אינו מרגיש שהוא בבחינת "דובר שקרים לא יכון כנגד עיניו"? הרי חיים של אוכל, של גשמיות, אינם "למענך...אלקים חיים"! אם זו הבקשה, מן הראוי היה לשנות את הנוסח ולומר: "למעני, אלקים חיים", לא למענך

בדורנו חסרה נקודת הלב

צריך שיהיה ברור מאוד: לא מדובר כאן על מדרגות אלא על המינימום של היהדות. האמת היא שחיים אנו בדור שהוא כמעט גוסס מבחינת יהדות

תשאלו: איך יכול להיות? הרי ישנם כל כך הרבה ישיבות ומקומות תורה. לפני מאה חמישים שנה לא היו כל כך הרבה תלמודי תורה, ישיבות וסמינרים. כל מי שמכיר מעט את ההיסטוריה יודע שאחוז לומדי התורה ובני התורה ומשפחותיהם היום גדול הרבה יותר מפעם

אלא שדבר אחד חסר היום: הלב היהודי שהיה פעם, החמימות האמיתית לשבת קדש, הרעבון והגעגועים לימי ראש השנה והדין. "תמו גדולי היראים", כמו שכתבו גדולי המוסר

מדוע?

כי אנו חיים בעולם שהמסגרת בו חזקה, והיא מחייבת ותובעת, וזה טוב, אבל מאידך התרגלנו לעשות בלי לחשוב, בלי להתבונן, בלי להעמיק מה העיקר של החיים ומה הטפל, וכמובן - כאשר חסרה אותה התבוננות לא מגיעים לרעבון נפשי פנימי לחיות רוחניות

כדי שהאדם לא יהיה מופקע לחלוטין מהאמת שלמענה הקב"ה שם אותו בעולם, צריך שיהיה לו קשר, נגיעה, לרעבון הרוחני, לשאיפה מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי, כמו שמפרשים כידוע, "יגיעו" מלשון נגיעה

אצל מי המעשים אינם נוגעים? הרי כולם דבוקים במידת אברהם אבינו שהיא חסד. האם יש מישהו שיכול להעיד שלא עשה חסד מימיו? ודאי שלא

!אפילו רשעים עושים חסד וא"כ הם נוגעים במעשי אברהם

תשובה לדבר: אברהם אבינו עשה את מעשי החסד מתוך לבו. ביום שאברהם אבינו לא עשה חסד הוא לא יכל ללכת לישון, כי הוא היה רעב. לכן אפילו ביום השלישי למילתו יצא לחפש אורחים. הרי כל אדם, גם ביום השלישי למילתו, אם לא היו נותנים לו מזון לגופו, ודאי היה יוצא לחפש לעצמו מזון, כי הוא רעב. אברהם אבינו שמידתו מידת החסד, הרגיש בתוכו רעב לחסד ולכן גם בעת חוליו יצא החוצה לחפש אורחים

זה לא נבע מהכרת השכל בלבד, וגם לא מהידיעה או מדברי חיזוק ששמע. רצון זה נבע מהרעב הפנימי שבער בקרבו

"מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי", "יגיעו" מלשון נגיעה, נגיעה לא רק במעשים עצמם, אלא שנפעל מחמת אותה נקודה שאברהם אבינו פעל

ודאי שלהגיע לרעב שהיה לו איננו יכולים, אבל שאיפתנו היא שהמעשים הרוחניים שלנו יגיעו מנקודת הרעב הפנימית

הבנו אם כן באופן ברור מהי נקודת החסר, מהי נקודת הבעיה. כעת ננסה להציע פתרון מעשי

התבוננות ותפילה מעומק הלב

כל אחד מאיתנו מבין שאם נמשיך לחיות במרוץ החיים הרגיל, שנה יותר טובה מהשנה הקודמת לא תהיה לנו. אם ישנה עוד איזושהי תקווה שבאמת נזכה לשנה טובה ומתוקה, אין זה אלא ע"י שאדם יתבונן מעט על החיים

'להתבונן' אין הכוונה לשבת שלוש שעות עם הידיים על הראש ולשקוע במחשבות. מדובר על פרק זמן קצר ביותר של בין שתיים לשלוש דקות ביום. אבל להתרגל לחשוב

?על מה צריך לחשוב

לזכור מי ברא אותנו, איך הוא ברא אותנו וממה אנחנו עשויים, ואז להתבונן: יש בי גוף, יש בי נשמה. את הרעבון של הגוף אני מרגיש ואת הרעבון של הנשמה אולי בכלל לא, אולי מעט, ומי שזכה - יותר

!"ראשית כל אדם צריך להתבונן בנפש בנקודת שורש הבעיה, ולאחר מכן ירגיל את עצמו לבקש מבורא העולם: "פתח לבי

הקב"ה נתן לנו לב אבן ועלינו להפוך אותו ללב בשר. איך עושים זאת? ע"י עשיית עוד מעשים? האם הלב של מישהו נהפך! מהשנה שעברה לשנה זו על ידי המעשים שעשה? התשובה על דרך כלל היא: לא

מדוע? הרי כולם מכירים את הכלל של ספר החינוך: "אחר המעשים נמשכים הלבבות", וכל אחד מאיתנו עשה לכל הפחות? אלפי מצוות בשנה החולפת. איך יתכן, אפוא, שאלפי המצוות לא משכו את לבו לכיוון הראוי

התשובה פשוטה: כי איננו מחפשים לעורר את הלב! אם אדם מחפש רק לעשות מעשים, הוא ימשיך לעשות והלב יישאר אטום. אבל כאשר האדם מבין ש"רחמנא לבא בעי", הקב"ה תובע ממנו רעבון רוחני ולאחר מכן שובע רוחני - הרי שבעשותו מעשים הוא מתבונן שהמעשה נועד להשלים את הרעבון הרוחני

הבעיה היא שלא מרגישים כלום, ולשם כך השי"ת נתן לנו פה. יהודי שמרגיש חסר, אל מי הוא פונה, ממי הוא מבקש? "קרוב ה' לכל קוראיו, לכל אשר יקראוהו באמת!" מי שפונה באמת לבורא עולם - הקב"ה מקשיב, מאזין, שומע ונותן

"כי אתה שומע תפילת כל פה". ה' שומע תפילתו של כל אחד ואחד, אבל צריך לפנות אליו

ראשית כל נתבונן ונכיר ששורש כל הרעות הוא חוסר הרעבון הרוחני הפנימי בקרבנו, ולאחר מכן נפנה ונדבר עם מי שאמר והיה העולם, נבקש ממנו באמת ובתמים, מעומק הלב: פתח לבי, שארגיש את הרעב לרוחניות כמו שאני מרגיש רעב לגשמיות

והרי כבר גילה לנו ר' ישראל מסלנט זיע"א, שעל אף שתפילה בגשמיות פעמים נענית ופעמים אינה נענית - ברוחניות אין

תפילה שבה ריקם! אין אדם שיפציר באמת בבורא עולם, שישפוך את שיחו לפניו באמת ובתמים שיפתח את לבו - והוא לא יפתח.

אלא מאי? שעל דרך כלל איננו מורגלים אפילו לחשוב על זה, וקל וחומר לא להתפלל על זה. בצורת החיים הרגילה, גיל חמש-עשרה, עשרים וגיל שבעים יהיו אותו דבר, לא ישתנה כלום.

"היום אם בקולו תשמעו", "היום", לא מחר, לא מחרתיים, אם לא עכשיו אימתי

ראשית כל להבין את שורש הבעיה, ולהבין שהיחיד שיכול לפתוח לנו את הלב הוא בורא עולם. את הלב הגשמי יכול לפתוח רופא לניתוחי לב וגם זה מסוכן מאוד, אבל את הלב הרוחני, להגיע למצב שהרעב הרוחני יהיה טבעי אצלנו - רק אחד ויחיד! יכול לפתוח: בורא עולם

אליו עלינו לפנות ולבקש, אבל לא בקשה מן השפה ולחוץ, שלא תהיה בבחינת "בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחק ממני" (ישעיהו כט, יג), אלא שהבקשה תבוא מנקודת הלב הפנימית

כמו שלהבדיל כאשר חסר לאדם משהו, כגון שמחפשים שידוך, פונים בתפילה לבורא עולם באמת. אין לך כמעט אב ואם שאינם בוכים על ילדיהם שיזכו לזיווג הגון. אבל כשם שמבקשים על פרנסה ושידוך - כך צריך לבקש שנזכה להיות יהודים אמיתיים, שמתוכנו תבוא התביעה הן לצרכי הגוף והן לצרכי הנשמה

הדברים כל כך פשוטים וכל כך רחוקים מהאדם, כמו שכותב המסילת ישירים בהקדמתו, "שכפי רוב פרסומם וכנגד מה שאמתתם גלויה לכל, כך ההעלם מהם מצוי מאד והשכחה רבה

הדברים הנאמרים כאן הם בגדר חיי נפש כפשוטו. חיים אנו בעולם שבו לאט לאט האמת הולכת ונשכחת, וחייבים שהיא תיאמר. עלינו לחולל מהפכה בצורת החיים, לא בנפלאות וגדולות מאיתנו אלא בחיי היומיום הפשוטים והאמיתיים. להבין שחיים אנו בעולם שהחומריות שבו הולכת ומתרבה מיום ליום. מה שלא היה לפני עשרים שנה אפילו לעשירים, היום אצל כל זוג צעיר שמתחתן נכלל בסל שההורים נותנים

היכן התקוה שלנו, מהי האחרית שלנו, לאן כל זה יוביל? הקב"ה נתן לנו בחירה והיא אינה קשה, היא פשוטה וקלה, אלא שאנחנו לא רגילים לחשוב כך. כמו שמדברים עם האבא והאמא, עם החבר - כך לדבר עם הבורא עולם: תפתח לי את הלב. אני מתפלל ולא מרגיש כמעט כלום, עושה מצוה כי צריך, אבל לא עם חיות

כשאוכלים ממתקים מרגישים חיות, אבל כשעושים מצוה חסרה לנו אותה חיות

לבקש על זה, להתחנן על זה. היהודי שבנו חי מהתורה, מהמצוות

מהתפילה, מהאמונה בבורא עולם. "ויפח באפיו נשמת חיים", אדם חי מהקיום הרוחני שבקרבו

אני מקוה שהדברים הובנו כראוי וחדרו ללבבות, כי הם פשוטים, אמיתיים ואינם שלי. יתן ה' ונזכה לגמר חתימה טובה עם חיות אמיתית בלבו של כל אחד ואחד

?! "אחת שאלתי... אותה אבקש" - האמנם

בירור מהו הרעון האמיתי

ימי אלול, שנה חדשה לפנינו. אין אדם שנשמתו מישראל, שבימים הללו לא מתעורר אצלו לפחות רגש קל שבקלים לעשות תשובה, להשתנות

ננסה להתבונן מעט יותר ברור, יותר עמוק

לכל אדם יש הרבה דברים שהוא רוצה בחיים. בעל רוצה שתהיה לו אשה טובה, אשה רוצה שיהיה לה בעל טוב, שניהם יחד, רוצים שיהיו להם ילדים טובים

בריאות טובה, פרנסה בשפע ודירה נאה. כל אחד יכול להוסיף לרשימה הזו עוד

הרבה דברים

אבל אם נבוא ונשאל בן אדם: לאחר כל הרשימה שרשמת, עשר דברים, עשרים דברים או אפילו חמישים דברים, מהי הנקודה העיקרית ביותר שאתה רוצה

בחיים?

ישנו פתגם השגור בפי אנשים: "העיקר בריאות". בגיל עשרים אף אחד לא אומר זאת. ככל שמתבגרים יותר מצוי שאומרים יותר את המשפט: "העיקר

שיהיה בריא". נו, ומה יקרה כשיהיה בריא? כאן מגיע האיחול: "שיהיה מאושר"

לאמיתו של דבר, שילוב של שני דברים אלו - בריאות ואושר, הוא מתכונת להיות מסכן... מדוע? כי אז האדם מרגיש: יש לי הכל

?כל אדם, כמו שאמרנו, יש לו הרבה רצונות. אבל מה הנקודה העיקרית שהוא רוצה בחיים

אדם צריך לחשוב על זה פעם. יכול להיות שאדם חי שבעים שנה, שמונים שנה, ואפילו פעם אחת לא חשב: מהו באמת הדבר שאני רוצה יותר מכל בחיי

ודאי שאדם יכול להשיב תוך שניה אחת תשובה, אבל תהיה זו תשובה לא נכונה. זו לא שאלה שאדם יכול לענות עליה בחצי שניה

אם אליהו הנביא היה מתגלה אליו, והיה אומר לו: הקב"ה גזר שבקשה אחת שאתה מבקש - תתקיים, יש לך כעת אפשרות לבקש בקשה אחת, "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש", מה הוא היה מבקש מבורא עולם? שהבת הבוגרת תתארס? שהבנק לא יעקל לו את הדירה?... איזו בקשה אחת היה מבקש

כל זמן שאדם לא בירר זאת, בעצם לא ברור לו מהי הנקודה העיקרית אצלו בחיים, ואם דבר זה לא ברור לו, דומה הוא לאדם בעל עסקים נרחבים, אך אינו יודע מהו העסק העיקרי. את רוב הכסף הוא משקיע בעסקים שוליים, ובעסק העיקרי - רק סכומים פעוטים. סיכויי לפשוט את הרגל בודאי גבוהים. פשוט וברור

אם כן, ראשית צריך שיהיה ברור לאדם מהי הנקודה העיקרית עבורו בחיים

השאלה היא: כמה אדם מוכן להשקיע בכדי לברר מה הוא באמת רוצה בחיים

אדם עשה בדיקות דם פשוטות וראה ל"ע שהבדיקות לא בדיוק טובות. הוא עושה עוד בדיקות, ושוב אומרים לו: רואים שמשוה לא בסדר, אך לא ברור מה בדיוק. אולי תלך לרופא פלוני באופן פרטי. הוא מומחה וקרוב לוודאי ידע לאבחן את הבעיה. טבעי שבמצב כזה אדם יהיה מוכן לשלם טבין ותקילין על מנת לגלות את המחלה המקננת בגופו, כי הדבר נוגע לבריאותו ולעצם חייו

?כמה האדם מוכן להשקיע בכדי לבדוק מה הוא באמת רוצה בחיים

אם יתברר לאדם לדוגמא שרצונו האמיתי בחיים הוא כסף, בית יפה או מכונת יקרה או לחילופין כבוד - הרי שהוא בבעיה, כי גם לו ברור שלא זו מטרת החיים

ראשית, אם כן, אדם צריך לנסות לברר לעצמו מהי הנקודה העיקרית שהוא רוצה. לאחר מכן יוכל להתחיל להבין היכן הוא אוחז בעבודת ה' שלו

לפני שאדם מברר לעצמו מה הנקודה שהוא רוצה, הוא עלול לחיות בעולם לגמרי מדומיין. הוא קובע עתים לתורה שעה בלילה, או יתר על כן מחלק כספים לצדקה, משתדל להיות בעל חסד ולהכניס אורחים, ועוד הרבה דברים, אבל מה הוא באמת רוצה בחיים? לא הצדקה, לא ההכנסת אורחים ולא השעה של התלמוד תורה בלילה. הם מדורגים תשע, שבע-עשרה... ושלושים ושש ברשימת הרצונות שלו

מה הנקודה העיקרית שהוא באמת רוצה? לא לכולם ניתן לשלם שכר

כולנו עושים ב"ה מצוות לרוב. משתדלים להתפלל, להניח תפילין, להתעטף בציצית, לשמור שבת, כל אחד כפי ערכו. איך ישלמו לאדם את השכר? ברונחיות. אדם שבאמת לא רוצה את הרונחיות - אי אפשר לשלם לו שכר, כי כשיגיע לבית דין של מעלה, גשמיות אין שם, רונחיות - לא זה מה שהוא רצה, ממילא לא נשאר לו כלום

אדם שבאמת רצה שתהיה לו מכונית יפה, אחרי מאה ועשרים יגיע לבית דין של מעלה עם מליון מצוות, יאמרו לו: נשלם לך תמורת מליון המצוות במה שאתה הכי רוצה - המכונית החדשה שיצאה השנה... כמובן שהוא לא יכול להשתמש בה, והרי "שהפסיד שכרו. "איש לפי מהללו

זו לא מליצה וגם לא מוסר השכל בעלמא. כל אחד שעובד בעבודה, אם היה יודע שבסוף החודש לא משלמים משכורת, מה היה עושה?

מה יקרה אם נדע שאחרי שבעים שנה לא ישלמו לנו משכורת על כל מה שעשינו? מישהו באמת בטוח שאפשר לשלם לו שכר על כל המצוות שהוא עושה

משל למה הדבר דומה, ילד עשה מעשה טוב, אביו קונה לו מכונית... מה הוא יעשה עם המכונית. רק עוד חמש-עשרה שנה יוכל לקבל רשיון נהיגה

אין לו שום תועלת כעת במכונית

!הקב"ה נאמן לשלם שכר, אבל מי אמר שהאדם יוכל להשתמש עם השכר שיינתן לו

אדם עבד חודש ובסופו העניק לו המעסיק כשכר משקפיים עם זוגיות מספר אחת-עשרה. הוא לא צריך משקפיים כלל, הוא רואה טוב מאוד. זה לא נחשב שכר עבורו כי הוא לא צריך את המשקפיים

כולנו ב"ה משתדלים לעשות, כל אחד לפי ערכו, לפי מהותו, אבל האם ברור לנו מה אנחנו רוצים? אם אדם רוצה דבר ששייך לשלם עליו לעתיד לבוא - יוכלו לשלם לו, אבל אם לא זה הרצון העיקרי שלו - אי אפשר יהיה לשלם שכרו בעולם האמת כי לא זה מה שהוא רוצה. וח"ו ח"ו שלא יהיה בחינת "משלם לשונאיו אל פניו להאבידו", כי אי אפשר לשלם למעלה

השאלה הראשונה - מה אדם רועה

כל אדם צריך לברר האם הקב"ה מרוצה ממעשיו או לא. זו שאלה חשובה מאוד, אך זו שאלה שניה. השאלה הראשונה היא: מה אדם רוצה מעצמו

בעולם החיצוני רואים לפעמים בחור בגיל תשע-עשרה, עשרים ואחד או עשרים ושלוש, שאינו יודע איזה מקצוע הוא רוצה ללמוד. אביו ואמו כבר לא יודעים את נפשם מרוב צער. חולפת עוד שנה והוא עדיין לא החליט. אולי זה אולי זה. לומד חצי שנה, מפסיק, אולי כדאי להחליף. ההורים כבר לא יודעים מה לעשות. כל כסף שבעולם מוכנים הם להשקיע, רק שכבר ילמד משהו, שיהיה מסודר, אבל הוא - לא יודע מה הוא רוצה מעצמו

בעולם הגשמי ברור לאדם שאם אינו יודע מה הוא רוצה - לא יוכל להסתדר בחיים. איך יכול להיות, אפוא, שעל כל החיים !?כולם לא ברור לבן אדם מה הוא רוצה

ודאי שאדם יכול לקום ולומר: אני רוצה תורה, מצוות ומעשים טובים, אבל האם זה באמת מה שהוא רוצה, או שמא קיימים בו רצונות אחרים לגמרי

יכול אדם לעשות מעשים, לקיים תורה ומצוות, ואכן חשיבות רבה יש למעשיו, אבל מה הוא רוצה בחיים

דוד המלך ע"ה העיד על עצמו מה רצונו: "ואני קרבת אלקים לי טוב"(תהלים עג, כח). ישנה שאלה ידועה: וכי רק לדוד! המלך קרבת אלקים היא דבר טוב? לכולם קרבת אלקים אינה דבר טוב

התשובה היא: לא! רוב בני האדם כלל אינם רוצים קרבת אלקים, עבורם זה לא "טוב"! הרי רוב בני האדם, אם יבואו ויאמרו להם ששכרם הוא רק "שבתי בבית ה'" ולו תא, יאמרו: לא רוצים את המצוות ולא את שכרן

מספרים שפעם אחד מהצדיקים ביקש שיראו לו מה גיהנם ומהו גן עדן. הראו לו אדם עם סטנדר יושב ולומד. אמרו לו: זה גן

עדן זה גם גיהנם. הוא לא הבין: רגע אחד, או גן עדן או גיהנם! אמרו לו: מאוד פשוט. מי שאוהב ללמוד - עבורו זה גן עדן, ומי שלא אוהב ללמוד - עבורו זה גיהנם

גיהנם הוא לאדם שאינו מחובר למעלה אלא למטה. מה קורה ברגע שהוא מת

אדם שכל חייו רצה כסף, מכונית, בית מפואר וכן על זה הדרך תאוות העולם הזה, מה קורה ברגע שהוא מת? למעלה הוא לא יכול לעלות, למטה אין לו מכונית וגם לו בית. אין לו כבר כלום. זה הגיהנם שלו! כל רצונותיו אינם יכולים להתממש

יתכן בהחלט שאדם לומד תורה ב"ה, מניח תפילין, עושה צדקה והכנסת אורחים, אבל בלבו הוא רוצה משהו אחר לגמרי. הוא אפילו לא מבין מה הבעיה. הוא בא לרב ושואל: איזו עבירה עברתי, היכן זה כתוב? זה לא צריך להיות כתוב, כולו מונח! לא במקום הנכון

זו לא בעיה פרטית, זו שאלה שורשית היכן באמת הוא חי, מה הוא רוצה, מה הוא נושם מהבוקר עד הלילה, מה מעניין אותו, מה מעסיק אותו בחיים

לכל אדם יש רוחניות, השאלה מהו האיזון אצלו בין הרוחניות לגשמיות, היכן הוא נמצא. תשעים ותשע אחוז לצד הזה ואחוז אחד לצד השני, או להיפך, או אחוז אחר

אדם קם בבוקר, ומני אז ועד שהוא הולך לישון בערב הוא חושב על הגשמיות, על הפרנסה, על הבריאות, ורק בלילה הוא קופץ שעה אחת ללמוד תורה [במיקרה הטוב]. אם היה דואג לעצמו לרוחניות עוד מילא, אבל הוא דואג לעצמו רק בגשמיות

ישנם בני אדם שלשם הרגשתם הטובה נותנים מעשרות. פעם שוחחתי עם יהודי עשיר. הוא נכנס לאיזושהי עיסקה של...מיליונים, וכששאלתי אותו: לשם מה הנך צריך את העיסקה? אמר: אני אתן מעשרות מהרווחים

אמרתי לו: אינך עושה זאת על מנת לתת מעשרות. אתה עושה זאת כי אתה רוצה להרויח מליונים, אלא שלשם השקטת המצפון הנך נותן מתוכם עשרה אחוז לקב"ה. אם היית נכנס לעיסקה במטרה לתת לקב"ה צדקה, מדוע רק עשר אחוז, תן מאה אחוז! בהכרח שהנך עושה זאת עקב הרצון להרויח את

המיליונים, רק בלבך הדברים לא כל כך מסתדרים. אתה מבין שהעיסקה כולה נובעת מתאוות הבצע שבך, ולכן אתה נותן לקב"ה כופר, שוחד - עשרה אחוז מהרווחים. אבל זה לא יעזור לך. הקב"ה יודע בדיוק מהי הסיבה שלמענה נכנסת לעיסקה. אין זה משום שאין לך מה לאכול ועליך לפרנס את בני ביתך או משום שבאמת רוצה אתה לתת מאה אחוז מהרווחים לצדקה ולהרבות כבוד שמים. זוהי תאוות הבצע שמנחה אותך, ונתינת המעשר נועדה רק להשקיט את המצפון

זו השאלה העמוקה והשורשית ביותר בנפש של כל אחד מאיתנו: מה באמת אני רוצה

אדם שיענה לעצמו על שאלה זו, שבאמת מה שהוא רוצה זו רוחניות, יתבונן: אם הוא כל כך רוצה זאת, מדוע רצון זה לא בוקע בו לאורך כל היממה?! הרי אדם שיש לו אוברדראפט בבנק ולא מצליח לגמור את החודש, חושב על כך כמעט כל היום. מי שרח"ל בנו חולה, מחפש מזור ורפואה והדבר מעסיק את מחשבתו יומם ולילה. לא כי זה כתוב באיזה מקום אלא כי זה מה שהוא רוצה

אם באמת זה מה שאדם רוצה, הוא יחשוב על כך ברוב שעות היממה, חוץ מדברים הכרחיים שידחיקו את מחשבתו לאפיקים אחרים, שכן סוף כל סוף יש לנו עוד הרבה טרדות בחיים, אבל ישנה נקודה אחת עיקרית שאותה הוא רוצה בכל לבו

הרוחניות - מעיאות פשוטה

כל אחד מאיתנו רוצה בעז"ה לזכות לשנה טובה ומתוקה. מי לא רוצה. כולם בליל ראש השנה מברכים את זולתם שיזכה לשנה טובה ומתוקה. האם מישהו באמת חושב שאם יאמר לשני שתהיה לו שנה טובה ומתוקה פתאום השנה תהפך לטובה ומתוקה?

נתאר לעצמנו אדם העומד לפני בית דין למשפט, נגזר עליו גזר דין מוות, בא חבירו ומאחל לו: שתהיה לך שנה טובה ומתוקה. באמת מישהו חושב שהאיחול יעזור משהו? או אדם שיש לו אוברדראפט בבנק וחבירו מברך אותו שהבנק יתן לו...?כסף, זה עוזר משהו

הבעיה היא שהתרגלנו לצורת חיים שבהם עולם רוחני הוא משהו מעורפל. מרימים כוס לכבוד השנה החדשה ואומרים "לחיים". האם כשמרימים

כוס מרויחים עוד שנה של חיים? איך זה עובד בדיוק? אלא מה? כשנכנסים לעולם רוחני, פתאום הכל הופך להיות משהו לא ברור, מעורפל

נחשוב לרגע: אדם חייב לחבירו אלף דולר, הוא בא אליו ואומר: יהי רצון כאילו נתתי לך. האם זה יתקבל אצל מישהו? זה יפתור למישהו בעיות? לא

למה כשמגיעים לחיים רוחניים, פתאום מאמינים בכל מיני סימנא טבא'. אוכלים מאכלים שונים ובטוחים שבזכותם נזכה לשנה טובה. מהיכן לוקחים זאת

כמובן שטמונה בדברים הללו כוונה עמוקה מאוד, ולא שחלילה באנו לבטל משהו, אבל יש כאן נקודה שהתרגלנו שהחיים הרוחניים הם משהו מדומיין, לא מציאותי. אדם יכול לסבור שעם כמה מנהגים בליל ראש השנה תהיה לכולם שנה טובה ומתוקה

אך הרי בשנה שעברה גם כן בירכו כולם את כולם בברכת שנה טובה ומתוקה, ולא אצל כולם התקיימה הברכה... קשה לומר שבשנה החולפת לא היו שום צרות בעולם, לכולם היה רק טוב ונחת, בריאות, פרנסה עושר... רואים אנו, אפוא, שלא תמיד זה עובד

הנקודה כאן בסיסית ושורשית עד מאוד: הרוחניות צריכה להיות מציאות פשוטה בחיינו, כמו שהגשמיות היא מציאות פשוטה. אדם שרואה שאין כסא מאחוריו יתישב? ודאי שלא

אם הרוחניות תהיה מציאות ברורה אצלנו, הרי שהרצונות שלנו לרוחניות יהיו מציאותיים, אבל כאשר הרוחניות נתפסת אצלנו כדבר מעורפל, לא ידוע, לא ברור, מציאות לא מוחשית - האדם חי שקוע בגשמיות, והרוחניות אצלו מתבטאת בסגולות שונות ומשונות. הוא נותן חומש לצדקה, אומר במוצאי שב"ק "ויתן לך" ובנוסף תורם צדקה ל"ועד הרבנים", אבל הוא לא באמת חי את הרוחניות כפי שהוא חי את הגשמיות

שינוי בעם החיים

כל אחד מאיתנו הרי כבר עבר כמה וכמה פעמים את ראש השנה. האם זה עזר למישהו משהו שעבר ראש השנה

...יאמרו: ישנן ציפיות טובות, מקוים שהשנה הבאה תהיה יותר טובה

באחד השנים, אחרי ראש השנה, בג' או ד' תשרי, יצאתי לרחוב ואמרתי לעצמי: הרי העולם נראה בדיוק כמו שהיה נראה בכ"ח אלול. לא השתנה מאומה

?!מישהו באמת חושב שאחרי ראש השנה יהיה משהו אחר מעכשיו? מהיכן פתאום יבוא השינוי

עתה בואו ונבין כולנו: הרי יודעים אנו שהחיים ממשיכים, לא יושבים כאן ילדים קטנים בני שנתיים או שלוש. האם רוצים אנו שהשנה הבאה תיראה בדיוק כמו השנים שקדמו לה, או שיום אחד שואפים אנו להשתנות

בן אדם מחזיק עסק שאינו מניב רווחים. באה אשתו ואומרת לו: די! היתה תקופה אולי שהעסק הרויח או שחשבת שירוויח. כעת עליך להשקיע שנתיים או שלוש בלימוד מקצוע אחר, שעל ידו בעז"ה תוכל לפרנס אותך ואת משפחתך

עלינו לשנות את כיוון החיים. לא לשנות פרט קטן בלבד. לא! עלינו לשנות את החיים בעצם, ובמילים פשוטות: להגיע למסקנה מה אני באמת רוצה. אם הרצון הוא גשמיות יש לשנות אותו לרוחניות, ואם אדם באמת רוצה רוחניות - יבדוק האם כל מה שהוא עושה במשך היום תואם לרצונותיו או לא

מאה אחוז של הצלחה - אין! אין בעולם אדם שלם. אבל תמיד עלינו לבדוק האם מתקרבים אל המטרה, או שמא כל המעשים או חלקם הם הפוכים בדיוק ממה שצריכים לרצות

קודם יש לברר מה אנו רוצים, ולאחר מכן להתחיל לבדוק את המעשים. אדם קם בבוקר, אומר מודה אני - זה באמת מתאים לרצון שלו או לא? אוכל לפני התפילה - זה באמת מתאים לרצון שלו או לא? קורא עיתון לפני כן - מתאים לרצון או לא? הוא

לומד תורה - מתאים או לא? וכן על זה הדרך. הוא מעמיד לעצמו כלל יסודי אחד מה הוא רוצה בחיים, ואת כל המעשים כולם הוא מנסה להתאים לאותו כלל

אין כוונת הדבר שמהיום למחר אדם יהפוך את כל המעשים. ברור שישנם דברים שבהם הוא עדיין לא בסדר ובעז"ה ישנה אותם בהדרגה

משל למה הדבר דומה, לאדם יש כמה וכמה דברים מקולקלים בבית. אין לו כסף לשפץ ולתקן את הכל בבת אחת, אבל הוא עורך לעצמו סדר עדיפויות, וכל שנה הוא מחליף חפץ אחר. אבל ברור לו מראש: זה מקולקל, זה מקולקל וזה מקולקל. לאט לאט נחליף ונשפץ את הכל

!להתמודד עם האמת של החיים

!אם אדם לא מברר לעצמו מה הוא רוצה בחייו - אין לו טעם לחיות

...!מספרים שפעם נפטר יהודי אחד בערב יום כיפור, והרב מבריסק התבטא עליו ואמר: 'נולד טיפש מת טיפש

היה שם אחד מן המקורבים [אולי היה זה אפילו אחד מן הבנים], וכששמע את הדברים תמה: רבי, לא מצאת זמן לדבר לשון?! הרע, רק בערב יום כיפור

אמר לו הרב זצ"ל: אינך מבין מה שאמרתי. חיפשתי איזה לימוד זכות על כל החיים המעוותים של בן אדם זה. הלימוד זכות...היחיד שמצאתי לומר עליו בערב יום כיפור הוא שנולד טיפש ונשאר טיפש, ומטיפש לא תובעים מאומה

האם באמת משהו חושב שצורת החיים שאנו חיים זו הצורה האמיתית, כך צריך לחיות? האם גם האבות הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, ושאר כל גדולי הדורות חיו כך? או שהעולם התהפך לגמרי, מה שפעם היה עיקר הפך לטפל, מה שהיה טפל הפך לעיקר והכל התהפך על יוצרו

זו איננה שיחת חיזוק לכבוד ראש השנה וגם לא הרצאה. העמדנו כאן שאלה פשוטה מאוד שכל אחד צריך לשאול את עצמו: מה אני באמת רוצה, והאם החיים שלי בכיוון הנכון

העובדה שרוב בני אדם אינם רוצים לחשוב על כך ואין כמעט מי שמדבר על כך ברבים - אינה מלמדת שזו איננה האמת. זו האמת, אין לאן לברוח. כשם שבני אדם לא אוהבים לחשוב על יום המוות. נו, וכי בשל כך לא מתים בסוף?!... הם ודאי מתים, זה לא עוזר לאף אחד

השאלה היא האם באמת מוכנים להתחיל להתמודד עם האמת שבחיים. אדם צריך לשאול את עצמו: אני מאמין שיש בורא עולם או לא? כן. אני מאמין שהוא נתן תורה בהר סיני? כן. אני מאמין שיש נצחיות? כן. אני מאמין שבנצחיות אין גשמיות? כן. אני מאמין שיש שם רק דבר אחד - בורא עולם ותורתו? כן. האם החיים שלי מתאימים לכל זה באמת

הוא לוקח את כל החיים, שלב אחרי שלב, ובודק את מידת התאמתם לאותה אמת שהכיר. אם חסר לו בביורור האמת - שהיום יתחיל לברר אותה. ישב וילמד ספרים העוסקים בכך, או ילך לברר אצל ת"ח שחקרו את הענין ויודעים מהי האמת, אך !!יתחיל בכך מיד, עכשיו

כל אחד מאיתנו יודע שישנה אמת, יש בורא לעולם, השאלה רק אם הוא מוכן להתאים את החיים שלו לאמת הזו

אנו חיים בעולם שבו הרבה אמיתויות ידועות לכולם, והרבה חיים הפוך! הידיעות אינן נמצאות מעבר לנהר סמבטיון. רובם יודעים והכל מתנהל הפוך

מגיע ראש השנה, יכול הרב בבית הכנסת לקום ולומר איזה רעיון יפה לראש השנה, כולם אומרים: "שפתיים ישק". מה עוזר הרעיון הזה? אולי מצות תלמוד תורה לשתי דקות... אבל האם זה משנה משהו? הוא באמת נהיה בן אדם אחר כתוצאה? מאותו דבר-תורה ששמע כעת, כמו שכותב הרמב"ם בהלכות תשובה שאינו אותו אדם כלל

אני מקווה שמבינים שלא אמרתי אפילו חידוש אחד משלי, אבל אם אין בדברים חידוש צריכים להסכים לקיימם. לא כי אני אמרתי, אלא כי כל אחד יודע זאת לבד, והלאוי יזכה בעז"ה כל אחד ואחד להתאים את מהלך חייו לתכליתם

”כי חדות ה' היא מעוזכם”

היראה והשמחה שביום הדין

ראש השנה הוא יום הדין. לב מי לא יחרד. כשם שבדין בשר ודם האדם העומד לדין חרד וירא - כך בראש השנה, כשעומדים לדין לפני מלכו של עולם

קיים פחד טבעי אצל האדם, כל אחד לפי ערכו

אלא שמאיך נאמר בפסוק: "אכלו משמנים ושתו ממתקים... ואל תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם" (נחמיה ח, י), יש לאכול, לשנות ולשמוח ביום זה

ולפי חלק משיטות הראשונים אסור לצום בראש השנה, כי זהו זמן של שמחה

מהי השמחה שקיימת בראש השנה? היראה הקיימת בראש השנה [או לפחות שצריכה להיות קיימת] - ברורה מאוד. דנים את האדם, מי לחיים מי למוות, מי לא נפקד כהיום הזה, ואדם מטבעו פוחד. אבל החלק של השמחה בראש השנה לכאורה אינו מובן כל כך, לשמחה מה זו עושה

שמחה מכח סילוק העבירות

ידוע שהאריז"ל העיד על עצמו, שאת עיקר השגותיו השיג מכח השמחה, ונתבונן בעומק שבדברים

ההסבר הידוע מדוע שמח האריז"ל הוא, מחמת שהיה לו ערך אמיתי לתורה הקדושה, וכדברי חז"ל הנודעים שנמשלו ישראל לדגים שבים, מה הדגים כל טיפה הם עולים לקראתה ושמחים בה, כך ישראל שמחים בכל חידוש של תורה. כמו כן, ודאי היה 'לו ערך אמיתי לכל דבר שבקדושה ששורשו בתורה הק

האריז"ל שמח בתורה עוד לפני שנעשה האריז"ל. אחרי שישנם בעולם כתבי האריז"ל רבים אחרים גם יכולים לשמוח יותר בנקל, אבל האריז"ל שמח בתורה עוד קודם לכן, בעצם גיעתו בתורה וקיום המצוות, ומכח שמחה זו זכה לכל הגילויים

זו ההבנה הפשוטה

בעומק יותר, נאמר: "אשר עשה האלקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים" (קהלת ז, כט). הקב"ה ברא את האדם ישר, והאדם בחטאו ביקש "חשבונות רבים", חשבונות של חטא

מדוע יש עצב באדם? עצב מלשון עצבים, עבודה זרה נקראת "עצבים". אם אדם הראשון לא היה חוטא, וממילא שאר כל הברואים כולם לא היו חוטאים, ולא היה עבירות כלל בעולם - הרי שלא היה מושג של עבודה זרה, שכן בעומק כל עבירה היא עבודה זרה כי יש זרות בפעולה הזו, ואם לא היו עבירות - לא היה מצב שהאדם היה עצוב

הסיבה שקיימת עצבות באדם היא מחמת שבעומק נשמתו הנשמה כואבת על העבירות, כואב לה על המרחק שהיא מתרחקת מבוראה [זהו השורש

[אולם מצד הענף, מצד הגוף - העצבות שורשה מצד כך שהגוף יסודו מעפר

אדם שנמצא עם הבורא עולם, "עוז וחדוה במקומו". במקומו של בורא עולם אין עצבות כלל. "כי אין לבוא אל המלך בלבוש שק". למה? לא רק מחמת שאין זה מכבודו של המלך, אלא כי במקום המלך ישנה שמחה, ולבוש שק כל עניינו שלובשים אותו בשעה שישנו צער, בשעה שישנה עצבות

באדם קיימת עצבות רק מחמת שהתרחק מן הבורא עולם. מכח עבירותיו נוצר אצלו טמטום הלב המרחקו מבורא עולם, ובהתרחקותו מן הבורא עולם הוא נעשה עצוב

נראה לאדם שהוא עצוב כי יש לו בעיה פלונית בפרנסה, כי יש לו בעיה אלמונית בחינוך ילדים או במציאת זיווג, אבל בעומק, העצבות מגיעה מהחטא שקיים בו, מהמרחק בינו לבין בורא העולם. העבירה מתלבשת בבעיה בחינוך ילדים או במציאת זיווג וכדו', אולם זהו רק לבוש לעצב ואינו שורשו

השמחה האמיתית שאדם יכול לשמוח בחייו, היא כאשר הוא מגיע למצב של נקיות מהרע. הוא מטהר את עצמו מן העבירות, שב בתשובה אמיתית

כדברי הרמב"ם הנודעים בהל' תשובה (פ"ב ה"ב), "יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם", ואז, כאשר תשובתו היא תשובת אמת - ישנה שמחה

על מוצאי יום כיפור נאמר: "לך אכול בשמחה לחמך... כי כבר רצה האלקים את מעשיך" (קהלת ט, ז), כי כאשר נמחקים מהאדם עוונותיו, הוא יכול לאכול בשמחה לחמו. השמחה אינה רק שמחה על כי נמחלו העוונות. ודאי שגם דבר זה משמח, אבל העומק שבדברים הוא, שהסיבה לעצבות היא העבירות, וכאשר אין עבירות - באופן טבעי האדם שמח, כי הנשמה הקשורה בבוראה, באופן טבעי יש בה שמחה בעצם הווייתה והתקשרותה לא-ל חי

האריז"ל הקדוש היה שמח מחמת שקודם שניגש ללימודו טיהר את עצמו מהעוונות, כדי שיוכל ללמוד ביראה ברטט ובזיע, ובצירוף יגיעתו העצומה בתורה הק' הגיע למצב של שמחה, ומשמחה זו זכה להשיג את השגותיו הגבוהות

השמחה מגיעה מחמת הטהרה הפנימית שבתוך האדם. אדם שמנסה לשמוח מדברים חיצוניים זו שמחה רגעית, שמחת מועטת. השמחה האמיתית היא ע"י שאדם מסיר מעצמו את סיבת העצבות בנפש שהיא העבירות

השמחה בר"ה מחמת הכניסה לפני בו"ע

זהו גם גדר השמחה שמצינו בראש השנה

על אף שלכאורה זוהי סתירה לכל מהות היום, שהוא יום הדין, אך זהו גדר של "גילו ברעדה" (תהלים ב, יא) - במקום גילה שם תהא רעדה

הסיבה ששמחים בראש השנה היא משום ש"וכל באי עולם יעברון לפניו כבני מרון". יום אחד בשנה מובטח לכל אדם אישור! כניסה לפני בורא עולם

במשך השנה, רק לפני הצדיקים פתוח היכל המלך [ובלשון של נפש, הם זוכים לחוש את בוראם בכל עת, כמו שאמרו חז"ל: "לא פחות עלמא מל"ו צדיקא דמקבלי אפי שכינתא בכל יומי", וקבלת השכינה ענינה הכרה וחוש ברור במציאות השי"ת], אבל אדם רגיל אינו יכול להיכנס לשם. יש יום אחד בשנה שבו לכולם ניתנת הזכות להיכנס אצל מלכו של עולם - ראש השנה. ביום זה אין לך אדם שאינו נכנס לפני מלך המלכים, וכאשר האדם זוכה להיכנס לפני מלך המלכים ולהיות קרוב אליו הריהו שרוי בשמחה

השמחה בראש השנה אין עיקרה מחמת עצם הדין [בעומק ישנה שמחה אף מעצם הדין, ואכמ"ל]. עצם הדין מוליד יראה (באדם. מה שמוליד באדם שמחה זו קרבת אלקים, כאשר אדם קרוב לקב"ה - "עוז וחדוה במקומו" (דבה"י א טז, כז

סיבת השמחה הקיימת באדם בראש השנה, היא מחמת שנכנס לפני מלכו של עולם

הכנה לר"ה בשני מישורים

נמצא לפי זה, שאדם הנמצא בראש השנה ואינו מכיר, מתבונן וחש נקודה זו, שזהו היום היחיד בשנה שמובטחת לו הכניסה לפני בורא עולם - חסר לו בשמחת היום

על האדם להתכונן, אפוא, לראש השנה בשני מישורים: ראשית, זהו יום המשפט, יום הדין. הקב"ה שוקל ובודק את כל מעשי בני האדם מראשית שנה עד אחרית שנה במשקל של א-ל דעות, והוא גוזר על כל אחד מה יהיה איתו בשנה הבאה, ובודאי שכאשר האדם יתבונן בזה יקבל יראה ופחד, וככל שלבו זך יותר - יפחד יותר

שנית, זהו יום המלכת בורא עולם, וביום זה הקב"ה נותן לכולם להיכנס אליו

"וכולם נסקרים בסקירה אחת". ודאי שכפשוטו הם נסקרים בסקירה אחת לצורך הדין, אבל בעומק, כשם שהקב"ה מונה את בני ישראל שנמשלו לכוכבים מפני חיבתם, כאב האוהב לראות את בניו, כמלך האוהב לראות את עמו - כך בראש השנה שהוא יום המלכת הבורא ית', כולם נסקרים בסקירה אחת מחמת הרצון כביכול של בורא עולם לראות את כל בני עמו

אין לך יום שמובטחת לאדם קרבת ה' בחוש, אלא ראש השנה! אם הכנת האדם לימי הדין תהיה רק בהבחנה של יראה ופחד

- ודאי שאם יפעל כראוי יזכה לצאת זכאי בדין, אבל עדיין יחסר לו עומק תפיסת היום, שהקב"ה מתגלה לכל אחד ואחד מאיתנו במוחו ובלבו.

הבכי בשעת הדין - גם מחמת התרגשות

עשרת ימי תשובה, שעליהם נאמר: "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" (ישעיהו נה, ו), מתחילים בראש השנה

?ואיך נראית ההתחלה

אותו זמן שהאדם נכנס לבורא העולם - שם מתחילה נקודת הקירבה שבראש השנה. שם השורש לקירבה לכל השנה כולה

בכתבי רבינו האריז"ל מובא, שאם מרגיש האדם בימי ראש השנה שלפתע באופן טבעי זולגות מעיניו דמעות, לא מחמת שהתפלל קטע בכוונה והתרגש מהמילים, מהמשמעות או אפילו מהמנגינה, אלא סתם, ללא כל סיבה הנראית לעין - זהו סימן שדנים אותו כעת

?מדוע באמת הוא בוכה אז

בפשטות הבכי נובע מחמת הפחד. כאשר האדם פוחד - הוא מתחיל לבכות. אבל בעומק, כאשר האדם מפחד מאוד - הוא אפילו לא מסוגל לבכות

!כאשר אדם נפגש עם אריה, הוא כל כך מתאבן, עד שאינו מרגיש כלום

פעם ביקש מישהו מהרבי מקוצק שיסביר לו מהי יראת ה'. שאל אותו הרבי: קרה לך פעם שהלכת ביער ובא לקראתך אריה? אמר לו: כן. ומה חשבת אז? אמר לו: עמדתי כמו אבן דוממת. אפילו לא הייתי מסוגל לחשוב מרוב קפאון פנימי

יראת ה' היא אותה נקודה שהאדם מגיע למצב שהוא כל כך מבוטל, עד שכבר אינו מרגיש כלום

רגילים לחשוב שיראת ה' הכוונה פחד. זה נכון, אבל זה רק שלב אחד ביראת ה'. השלב האחרון ביראת ה' הוא כאשר האדם כבר לא מרגיש כלום מרוב שהוא מבוטל מהמציאות

הבכי שקיים בראש השנה, בשעה שהאדם נכנס לדין, עשוי לנבוע גם מחמת היראה, אבל ישנה עוד סיבה: מחמת ההתרגשות על שזכה להיכנס לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה. ויתר על כן, החוש הברור בבורא ית"ש מוליד בכי למי שהיו לו געגועים לכך.

שמחה בקרבת ה' - רק למעפה לה

בכדי שיוכל האדם לשמוח בראש השנה בקרבת ה' שזוכה לה, עליו לבנות מהלך של חיים של חיפוש קרבת ה', כי שמחה ישנה רק אצל מי שהדבר שקיבל מורגש היטב כחסר לו

משל למה הדבר דומה, שלחו לאדם במתנה מכונה להדפסת ספרים. אם הוא בעל דפוס, והמכונה הישנה בדיוק נשברה לו - הוא שמח. מדוע? כי היתה חסרה לו מכונה, ההוצאה לרכישת מכונה חדשה גבוהה ביותר, אין לו מספיק כסף, וכעת שידידו העניק לו מכונה כזו במתנה - הדבר שימח אותו מאוד

?אבל אדם שאינו בעל דפוס ונותנים לו במתנה מכונת הדפסה, מה יעשה איתה

האם ינסה למצוא מי שמוכן לקנות אותה? הוא אפילו לא יודע היכן מפרסמים על מכירה כזו וגם לא ברור לו כמה בדיוק היא שווה. אדרבה, פעמים זוהי טרדה עבורו

אם אדם לפני ראש השנה אינו מחפש קרבת ה', וכשמגיע ראש השנה יש לו איזושהי קירבה לקב"ה שהוא זוכה להיכנס לפני מלך מלכי המלכים - קשה לו לשמוח בה. הוא לא חיכה לקירבה הזו, הוא לא מצפה לה, לא זה מה שהוא רוצה, למה?! שישמח!

זה עומק דברי רבינו האריז"ל שאדם שאינו בוכה בר"ה זו הוראה שנשמתו אינה שלימה. כי מי שאינו בוכה, פירוש הדבר שהוא אינו מחפש קרבת ה'. אם היה מחפש אותה - בשעה שנכנס לדין, מחמת ההתרגשות שזכה להיכנס לפני מלך המלכים

היה מתחיל לבכות. אם הוא לא בוכה - סימן שמעולם לא ציפה לרגע הזה

הורים שמחננים את ילדיהם, כשניגשים לחופה מורידים דמעות של התרגשות

שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. הם גידלו ילד למעלה מעשרים שנה פחות או יותר, וכעת הם זוכים להוביל אותו לחופה, לכן הם בוכים. אבל אב המגיע לחופה בלי שום רגש - כנראה שהאבא והבן מסוכסכים. אם לא - הוא בודאי היה שמח

בכדי שהאדם יוכל לשמוח בראש השנה, מוכרח שיצפה לאותה קירבה שביום זה

ומדוע באמת דוקא בראש השנה ישנה שמחה מהסוג הזה

כי "אשר עשה האלקים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים". האדם הרי נברא בראש השנה. עד שעה תשיעית הוא היה ישר. בשעה שחטא - איבד את ישרותו

בראש השנה יש זמן שמאיר בו האור הראשון של בריאת העולם, האור של "אשר עשה האלקים את האדם ישר". אם כל ימי חייו מחפש האדם להיות בבחינת "האלקים עשה את האדם ישר", כשמגיע ראש השנה ומאיר האור של הישרות - הוא שמח, כי אדם ישר דבוק בבוראו. אבל אם אינו מחפש זאת - אין לו במה לשמוח

!!התעוררת? קום

ננסה מעט להבהיר בס"ד את הדברים שיהיו למעשה

באופן טבעי, כל אדם בהגיע ימי הרחמים והסליחות, ימי הדין, רוצה להתעורר, להתקדם, להתקרב לבוראו

אבל איך יתקרב

...הוא שומע שבמקום פלוני נמסרת שיחת התעוררות והוא מחליט להגיע לשם. הוא הרי הוא מחפש להתעורר

אבל משל למה הדבר דומה, אדם רוצה לקום בבוקר בזמן ולשם כך מכוון לעצמו שעון מעורר. מגיעה שעת הקימה והוא שומע את השעון מצלצל. מתוך שינה הוא לוחץ על הכפתור וממשיך לישון. כיום ישנם שעונים שגם כשלוחצים, אחרי שלוש דקות השעון מצלצל עוד פעם, אז הוא שוב לוחץ

אדם יכול להתעורר, אך זוהי התעוררות בבחינה של נים ולא נים, ולפעמים הוא אפילו נרדם בחזרה לגמרי. "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן", כדברי הרמב"ם הנודעים בהל' תשובה(פ"ג ה"ד). יכול להיות שאדם מתעורר, אבל מהר מאוד הוא נרדם בחזרה

אם אדם באמת רוצה לא להירדם עוד פעם - ברגע שיתעורר, דבר ראשון שיקפוץ מן המיטה [לאחר שהיה קלה בלבד]. אם יישאר לשכב, מי יודע מתי יקום. אם הוא באמת רוצה שלא יירדם עוד פעם, התעוררת - קום! כעת אי אפשר יותר להירדם

כשנמשיל את הדברים הללו ונבין אותם לעבודת האדם בימי הדין של "עורו ישנים משנתכם", אדם המגיע לשמוע דברי התעוררות, הריהו כאדם שהעירו אותו בבוקר והוא מסתובב לצד השני ועוד פעם נרדם. הוא היה ער לשתי דקות

ובנמשל, ההתעוררות כתוצאה משמיעת הדברים בדרך כלל לא תחזיק מעמד יותר משתי דקות. יתכן שתחזיק מעמד יום יומיים, ובמקרה הטוב גם מעט אחר ראש השנה. במקרה הגרוע - גם לתפילה הבאה היא לא תועיל, הכל חלף כלא היה

אם באמת רוצה אדם שלהתעוררות יהיה קיום, הוא מוכרח להעמיד את עצמו על הרגליים, ולשם כך כולנו מבינים ששמיעת... שיחת התעוררות במשך כחצי שעה איננה הפתרון הרצוי

משל למה הדבר דומה, אדם עבר תאונה, ספג מכה קשה ברגליו וכעת עליו לעבור שיקום, תרגילי פיזיותרפיה שעל ידם תשתקם הרגל. אם יבוא מישהו ויעניק לו טיפול פיזיותרפי במשך חצי שעה וילך - תהיה בכך תועלת כלשהי? כמעט מאומה. עליו לעבור תהליך יומיומי, ארוך ועקבי, של שיקום

שיחת התעוררות יכולה רק לעזור שאנשים לא יירדמו לגמרי שינת קבע לשבעים שנה, אבל בכדי שלהתעוררות יהיה קיום "אמיתי, מוכרח שהאדם יבנה לעצמו מהלך חיים של "קרבת אלקים יחפצו

העעה - עבודה במשך כל השנה

כשבא הגר לפני שמאי הזקן ובקשו: "למדני את כל התורה כולה על רגל אחת", הוא דחף אותו באמת הבנין

אם היו באים לשמאי הזקן לבקש למסור כאן שיחה, כמדומה שגם במקרה זה היה דוחף את המבקשים באמת הבנין. מדוע?
כי כנראה לא יצא מכך כלום. מה כבר אפשר לומר בשיחה של חצי שעה? וכי אפשר להעמיד מישהו על הרגליים

אדם הרוצה לדעת הלכה פסוקה, חצי שעת לימוד של אותו ענין לפעמים יכולה להספיק. אבל אדם הרוצה לדעת מסכתא שלמה והוא מבקש: הקצבתי חצי שעה, האם אפשר ללמד אותי את כל המסכתא? אינני מכיר מגיד שיעור שהיה מסכים להתחיל את השיעור. אולי הוא היה מוכן מתוך תקווה שאחרי חצי שעה יבקשו להמשיך, אבל בחצי שעה אף אחד לא יכול ללמד מסכת!

עבודת האדם עלי אדמות היא מסכת של שבעים שנה! איזו תועלת, אם כן, יכולה לצאת לו משיחה בת חצי שעה? אינני מזלזל ח"ו בחצי שעה. ראשית, מקיימים בה מצות תלמוד תורה, ושנית, ודאי שהאדם מתעורר. אבל ביחס למה שנצרך לאדם - כמעט ואין בכך שום תועלת!

אדם חייב, לדוגמא, שלוש מאות אלף דולר. מישהו בא אליו ואומר לו: תראה, לעזור לך בשלוש מאות אלף אני לא יכול, אבל אתן לך משהו שבביל ההתחלה. כמה? סנט אחד... החוב כל כך גדול עד שהסנט לא יכול אפילו להוות נקודת התחלה לכיסוי החוב.

מחד, ודאי רוצים לבוא לדבר, רוצים לבוא לשמוע ורוצים שתהיה תועלת בדברים, שבני ישראל יתקרבו לאביהם שבשמים. אבל מאידך, לא יתכן שבדיבור תהיה תועלת אמיתית, כי הדברים מתחילים ומיד מפסיקים.

משל למה הדבר דומה, מטוס מבקש להמריא, לעבור מארץ אחת לשניה. הוא מתחיל בהמראה. אחרי שתי דקות הוא נוחת. מתחיל עוד פעם להמריא ואחרי שתי דקות שוב נוחת. הוא אף פעם לא יגיע לארץ השניה. כדי להגיע לשם הוא חייב לקבל תנופה, להגיע לגובה הרצוי, שם ישהה כמה שעות ואז יגיע בעזרה למחוז חפצו.

אם אין לאדם מעמד עליון לתקופה ממושכת כמשל המטוס - הוא לעולם לא יגיע למקום שאליו הוא רוצה להגיע. אינני בא להציע עצה מעשית קצרצרה איך לזכות ביום הדין. אין כזו עצה

שיהיה ברור: אם אנשים חושבים שאפשר לייצר עצה בשתי דקות - זו טעות! החיים הרבה יותר עמוקים ממה שנראה

העצה לזכות ליום הדין היא: לעבוד מראשית השנה ועד אחרית השנה

ידוע שה'נועם אלימלך' הבטיח למי שיגיע לקברו שלא ימות בלי לעשות תשובה

פגשתי בן אדם שרצה לנסוע לקבר למטרה זו. אמרתי לו: גם אני יכול להבטיח לך, אולם בתנאי אחד. שאל אותי: ומהו...התנאי? והסברתי: אין לי את הכח של הנועם אלימלך. אני רק מבטיח לך שאם תעשה תשובה כל יום - תמות מתוך תשובה

אדם מחפש דרך קלה. אין לו כח לעשות תשובה כל יום, אז הוא מחפש איזושהי סגולה. הוא יסע לאיזה קבר של צדיק שהבטיח, ואחרי כן יעשה כל העולה על רוחו. כמובן שעל זה גם הנועם אלימלך לא הבטיח. אין הבטחה לאדם הרוצה לחיות כפי ראות עיניו, שבסוף יזכה לעשות תשובה

אדם המתאמץ בכל כוחו, אלא שהיתה לו איזושהי נפילה - זכות הצדיק תעמוד לו להצליח. אבל אין דרך קלה בחיים, אין דרך קצרה

אנשים מגיעים לערב ראש השנה ומחפשים איך לזכות ביום הדין. נבין: יום הדין זה שאלה על כל חיי האדם עלי אדמות, ואין דרך קצרה לזכות בו. בכל תחום בחיים מבינים אנו שאי אפשר לבנות בנין בדרך קצרה

"בנין חיים אמיתיים של אדם זו דרך ארוכה של ימי חיינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה

התועלת שאני מקווה שתצא מהדברים הנאמרים כאן היא בנקודה אחת בלבד

כאשר לאדם אין פרנסה עומדות בפניו שתי ברירות: או להרגיש שנמאס לו ולשכב במיטה מיואש, או פשוט ללכת לחפש

לעצמו עבודה

התועלת היחידה שניתן להוציא מהדברים היא, שלפחות נשתדל לחפש דרך לשנה הבאה איך לעבוד בה, מתחילתה עד סופה, דרך שתוביל אותו לקרבת ה' חושית, קירבה ששורשה בראש השנה

יעזור השי"ת לכל אחד ואחד למצוא את הדרך האמיתית לבנין אישיותו מראשית שנה ועד אחריתה, ונזכה כולנו בעז"ה ללכת בה וחימה טובה

- 1] [דרשות לציבור](#)
- 2] [נוספים לאלול](#)
- 3] [נוספים ראש השנה](#)

Featured Image Text:

מזון לגוף מזון לנשמה

Source: <https://bilvavi.net/shiur/לנשמההתשסח> דרשות-035-מזוןלגוףמזוןלנשמההתשסח

Links

[1] <https://bilvavi.net/droshos>

[2] <https://bilvavi.net/addellul>

[3] <https://bilvavi.net/addrosh>